

Asia: VN/34883/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle maatalousyrittäjän eläkelain muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kunta- ja hyvinvointialuetyöntajat KT kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa VN/34883/2023 luonnoksesta hallituksen esitykseksi maatalousyrittäjien eläkelain muuttamiseksi.

Esityksen mukaan maatalousyrittäjän eläkelaisissa säädettäisiin maatalousyrittäjien varhaisen tuen palveluista. Palvelujen järjestäjänä toimisi Maatalousyrittäjien eläkelaitos. Palvelut olisivat työkykyneuvojen neuvonta- ja ohjauspalvelut, harkinnanvaraisesti annettavat ostopalvelusitoumukset mielenterveyden asiantuntijapalveluihin, varhaisen tuen toimintamallin ja varhaisen tuen toimintamallia toteuttavan sidosryhmäverkoston ylläpitäminen ja kehittäminen sekä koulutukset, digitaaliset palvelut ja palveluihin liittyvä viestintä. Valtio korvaisi palvelujen kustannukset valtion talousarviossa tarkoitukseen osoitetun määrärahan rajoissa. Varhaisen tuen palveluja järjestettäisiin maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vakuutetuille maatalousyrittäjille eli maatilatalouden harjoittajille, poronhoitajille ja kalastajille.

KT ei kannatta muutoksia siltä osin, kuin ne lisäävät valtion kustannuksia.

Esitys sallisi suoraan lain nojalla sen, että Maatalousyrittäjien eläkelaitos voisi maatalousyrittäjien varhaisen tuen palvelujen järjestämiseksi säännöksen mukaisesti käsitellä sellaisia henkilötietoja, jotka se on alun perin kerännyt muuta tarkoitusta varten, jos se on henkilötietolain/ yksityisyyden suojan kannalta sallittua. Lakimuutos on sinällään kannatettava, mutta kaipaa täsmennystä. Tietojensaantioikeudet syytä rajata siten, että Mela saa käyttää vain julkisia tietoja sekä normaalin toimeenpanon yhteydessä syntyviä tietoja. Mela ei saisi siis jatkossa alkaa tekemään esimerkiksi erillisiä kyselyjä ym.

Ehdotuksen mukaan valtion varoista korvattaisiin Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle varhaisen tuen palveluista aiheutuneet kustannukset valtion talousarviossa osoitetun määrärahan rajoissa. Väliä viljelijästä -projektille on myönnetty vuosittain noin kahden miljoonan euron määräraha. Projektin muuttamisessa vakinaiseksi toimintamalliksi on otettu lähtökohdaksi kustannusten pysyminen samalla tasolla kuin projektin aikana. KT:n mielestä Melan tyhy-toiminta tulisi hoitaa MYEL:n normaaleilla maksutuloilla ilman valtion subventiota. Oma rahoitus kannustaisi myös tarkastelemaan toimien vaikuttavuutta.

Maatalousyrittäjien eläkelaitos koordinoi valtakunnallista sidosryhmäverkostoa, joka toteuttaa varhaisen välittämisen toimintaa, ja projektityöntekijöiden vastuulla on maakunnallinen sidosryhmäyhteistyö. Sidosryhmäkumppanit toimivat työssään varhaisen välittämisen mallin mukaisesti ja verkoston koordinoijina projektityöntekijät tukevat tätä toimintaa esimerkiksi kouluttamalla ja perehdyttämällä verkoston jäseniä havaitsemaan maatalousyrittäjän haastavan tilanteen, ottamalla sen puheeksi ja ohjaamalla avun piiriin. Ehdotuksen mukaan maatalousyrittäjien varhaisen tuen palveluihin sisältyisi myös maatalousyrittäjien varhaisen tuen toimintamallin ja varhaisen tuen toimintamallia toteuttavan sidosryhmäverkoston ylläpitäminen ja kehittäminen. KT:n mielestä sidosryhmäverkoston ylläpito on hankalasti nähtävissä varsinaiseksi tyhy-toiminnaksi.

Knuuti Juha
Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT